

O čem píší čeští sociologové?

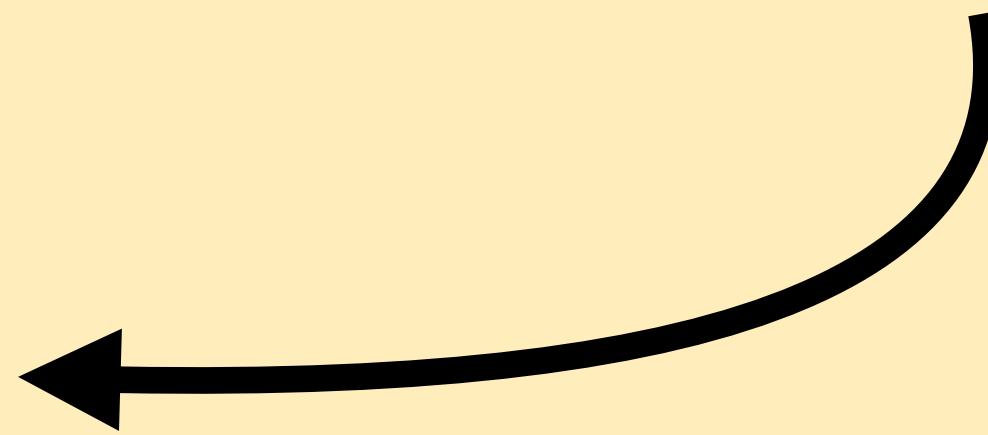
Česká sociologie očima jazykových modelů

Aleš Vomáčka

Katederní semestrálka 2024

To jsme já!

**Katedra Sociologie...
a Výzkumný ústav Stem...
a Sociologický Ústav AV...**

o čem to tu bude?

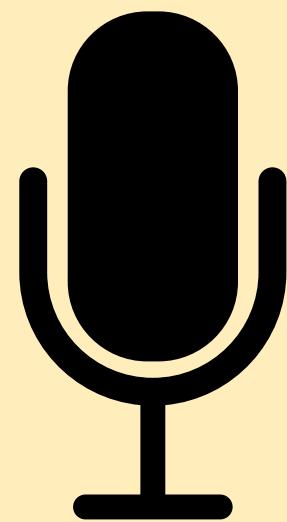
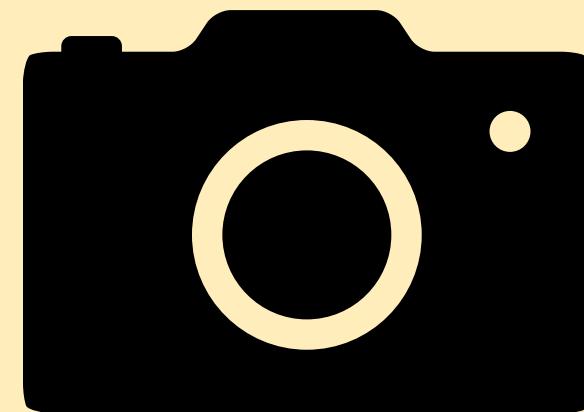
Strukturovaná data

0	1	0
<hr/>		
1	0	1
<hr/>		
0	1	0

Nestrukturovaná data

**Lorem ipsum dolor sit amet,
consectetur adipiscing elit.
Suspendisse facilisis aliquam
Iorem, vel mattis ligula
ullamcorper ac. Vivamus leo
Iorem, pulvinar ac euismod ut,
feugiat iaculis sapien.**

**Aliquam mauris lacus, sodales
quis scelerisque quis, rutrum sed
mi. Sed accumsan varius tortor,
sit amet volutpat mauris
pellentesque id.**

Cíle

- 1. Naučit se efektivně získat a zpracovat nestrukturovaný text**
- 2. Zjistit, o čem že je ta česká sociologie**

Kapitola 1.

Získání dat

Problém

**Nestrukturovaná data většinou
neexistují v jednoduše dostupné
podobě**

Testing the Psychometric Properties and Equivalence of the Czech Version of the Satisfaction with Life Scale (SWLS) using Confirmatory Factor Analysis, Item Response Theory, and Bayesian Modelling

Radka Hanzlová , Petra Raudenská

Sociologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha

The Satisfaction with Life Scale (SWLS) is one of the most commonly used instruments for measuring life satisfaction. The aim of this study is to test the psychometric properties of the Czech version of the SWLS using Confirmatory Factor Analysis (CFA) and Item Response Theory (IRT) and to test its invariance between social groups in terms of gender, age, and education using Bayesian modelling on a representative sample of the Czech online population, as the scale has not yet been tested on representative data in the Czech Republic. The research sample consists of 960 respondents aged 18 to 69 years. The results confirmed that the psychometric properties of the Czech version of the SWLS are very good, but, at the same time, it is evident that the fifth item shows worse results than the other four items. In terms of dimensionality, CFA and IRT confirmed its modified single-factor structure with correlated residuals between the fourth and fifth items as the most appropriate. Testing for approximate measurement invariance using Bayesian modelling showed that the SWLS measures comparably between groups based on gender, age, and education. In conclusion, the Czech version of the SWLS is a suitable, verified, and reliable instrument for measuring the life satisfaction of Czech citizens.

Keywords: SWLS, Confirmatory Factor Analysis (CFA), Item Response Theory (IRT), Bayesian modelling BSEM, psychometrics, measurement invariance

Tohle
chceme!

Pro každý článek... každého čísla... každého roku...

**Tváří v tvář rutinní práci, sociologové tradičně
spoléhají na MPS metodu**

Mizerně Placené Stážisty

Jde ale to i jinak!

**Co kdyby stážistou byl náš
počítač?**

WEB SCRAPING

Testing the Psychometric Properties and Equivalence of the Czech Version of the Satisfaction with Life Scale (SWLS) using Confirmatory Factor Analysis, Item Response Theory, and Bayesian Modelling

Radka Hanzlová , Petra Raudenská

Sociologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha

.author

.affiliation

The Satisfaction with Life Scale (SWLS) is one of the most commonly used instruments for measuring life satisfaction. The aim of this study is to test the psychometric properties of the Czech version of the SWLS using Confirmatory Factor Analysis (CFA) and Item Response Theory (IRT) and to test its invariance between social groups in terms of gender, age, and education using Bayesian modelling on a representative sample of the Czech online population, as the scale has not yet been tested on representative data in the Czech Republic. The research sample consists of 960 respondents aged 18 to 69 years. The results confirmed that the psychometric properties of the Czech version of the SWLS are very good, but, at the same time, it is evident that the fifth item shows worse results than the other four items. In terms of dimensionality, CFA and IRT confirmed its modified single-factor structure with correlated residuals between the fourth and fifth items as the most appropriate. Testing for approximate measurement invariance using Bayesian modelling showed that the SWLS measures comparably between groups based on gender, age, and education. In conclusion, the Czech version of the SWLS is a suitable, verified, and reliable instrument for measuring the life satisfaction of Czech citizens.

Keywords: SWLS, Confirmatory Factor Analysis (CFA), Item Response Theory (IRT), Bayesian modelling BSEM, psychometrics, measurement invariance

.title

.abstract

.keywords

issue	article_link	title	authors	affiliation	annotation	tags
1	/artkey/csr-20240	Moderní postupy v modelování kvantitativních sociálněvědních dat	Petr Soukup ORCID...	Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova, Praha		
1	/artkey/csr-20240	Exponenciální modely náhodných grafů: modelování relačních mechanismů na případu sítě organizací zapojených v českém uhlerném sektoru	Tomáš Diviák ORCID...1, Petr Ocelík ORCID...2	1 Department of Criminology a Mitchell Centre for Social Network Analysis, University of Manchester;2 Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno	This study provides the first comprehensive introduction to exponential random graph models (ERGM) in the Czech academic literature. In it we apply ERGM to a network of 68 organisations involved in the Czech coal policy subsystem...	Klíčová slova: social network analysis, exponential random graph models, political networks, social mechanisms, statistical models
1	/artkey/csr-20240	Testování psychometrických vlastností a ekvivalence české verze škály spokojenosti se životem (SWLS) pomocí metod konfirmáční faktorové analýzy, teorie odpovědi na položku a bayesovského modelování	Radka Hanzlová ORCID..., Petra Raudenská ORCID...	Sociologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha	The Satisfaction with Life Scale (SWLS) is one of the most commonly used instruments for measuring life satisfaction. The aim of this study is to test the psychometric properties of the Czech version of the SWLS...	Klíčová slova: SWLS, Confirmatory Factor Analysis (CFA), Item Response Theory (IRT), Bayesian modelling BSEM, psychometrics, measurement invariance
1	/artkey/csr-20240	Využití víceúrovňových modelů při analýze kontextuálních efektů míry ekonomické aktivity na podporu přerozdělování v komparativních longitudinálních datech	Ivan Petrůšek ORCID...	Sociologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha	This article studies the links between a country's labour force participation rate and attitudes towards income redistribution. The article also demonstrates how to specify a multilevel models...	Klíčová slova: multilevel models, contextual effects, redistribution support, random effects, centring variables, comparative longitudinal data

**Od roku 2009 vydal ČSR 1353 dokumentů
z nich bylo 414 (30%) vědecké studie**

**Vědecké studie publikovalo 486 autorů/autorek
Průměrný autor/ka publikoval/a 1.5 článku**

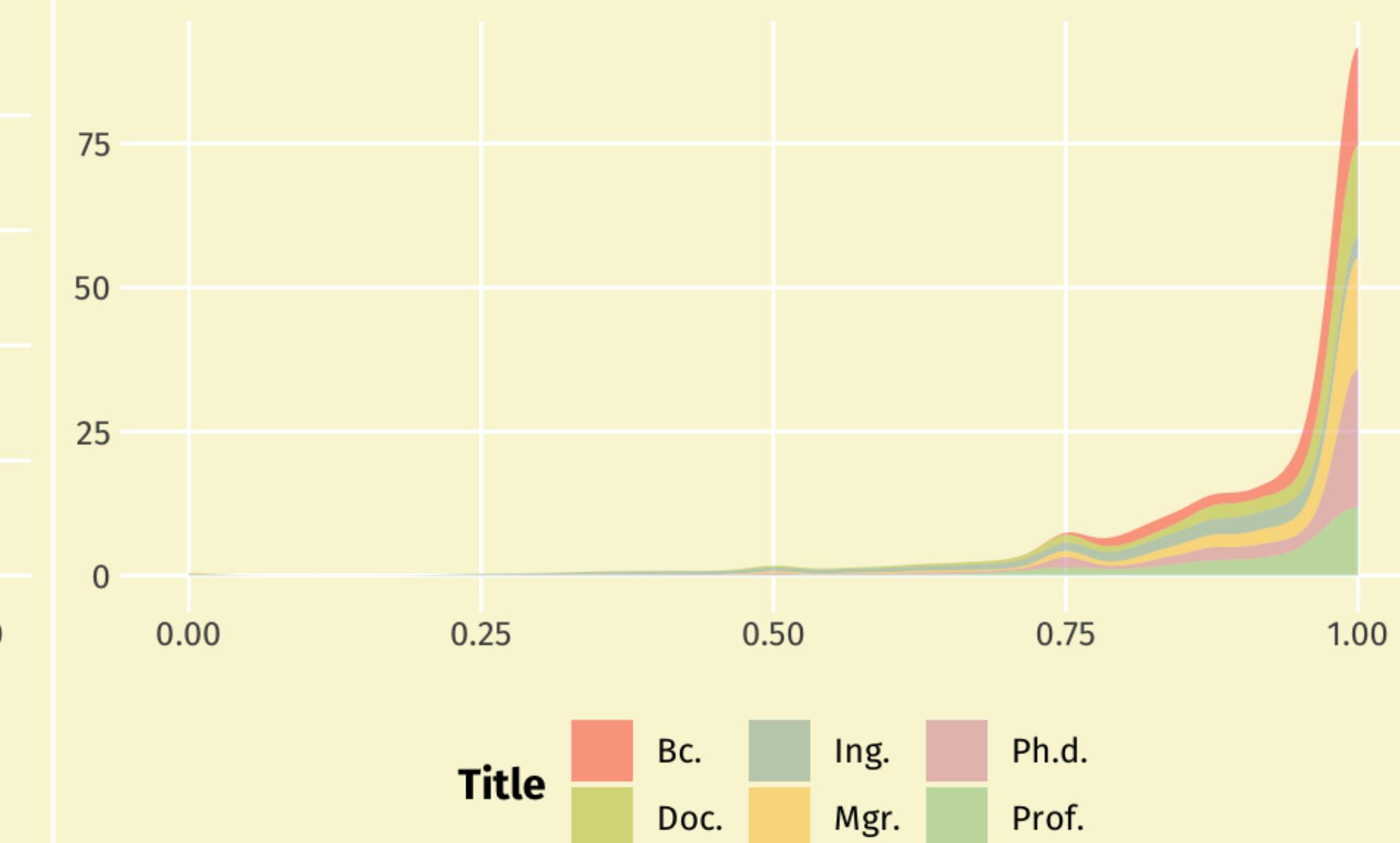
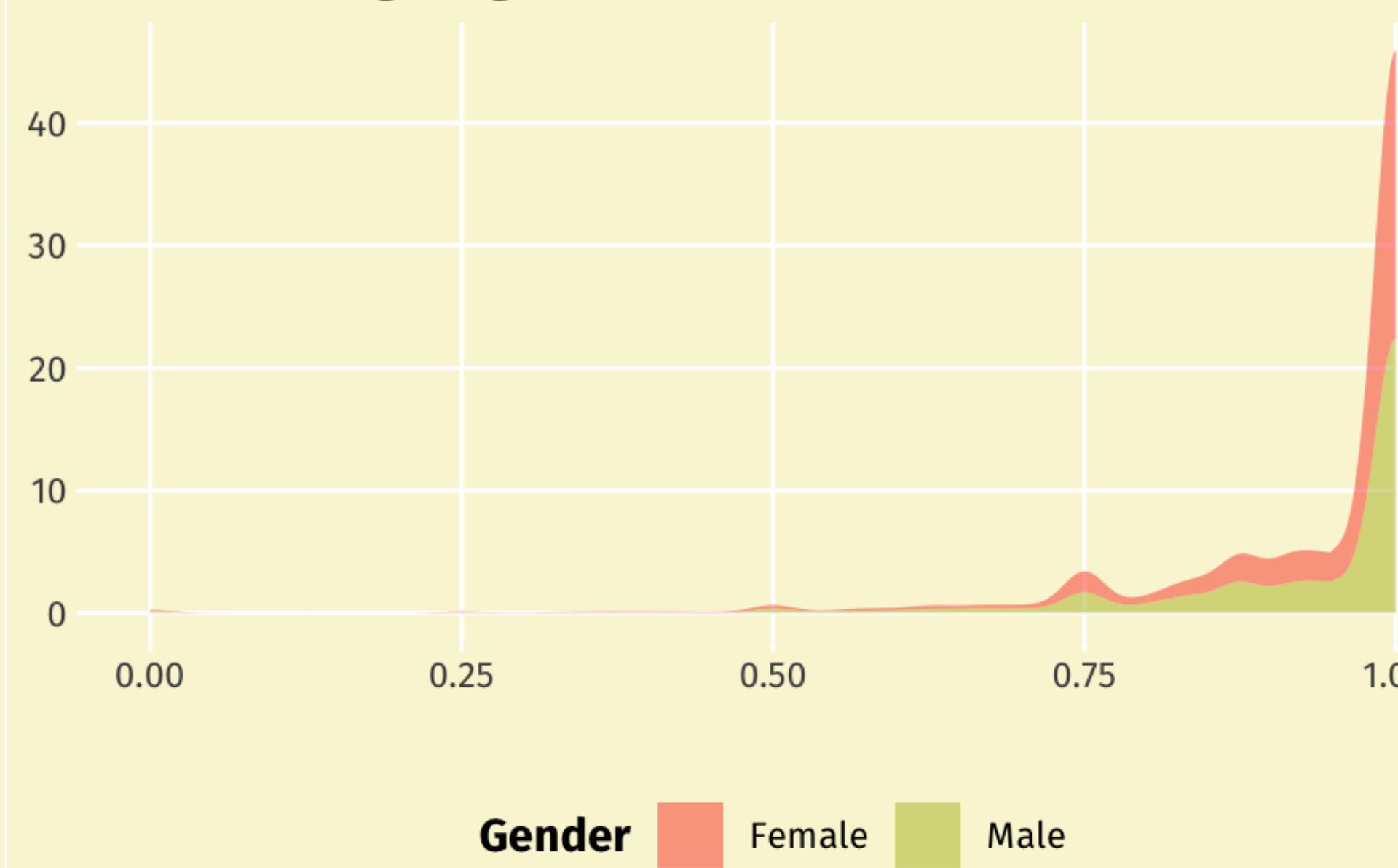
**Jedna studia má v průměru 1.7 autorů/ek
Pod nejpočetnější studí je podepsáno 7 osob**

Web scraping je cool!

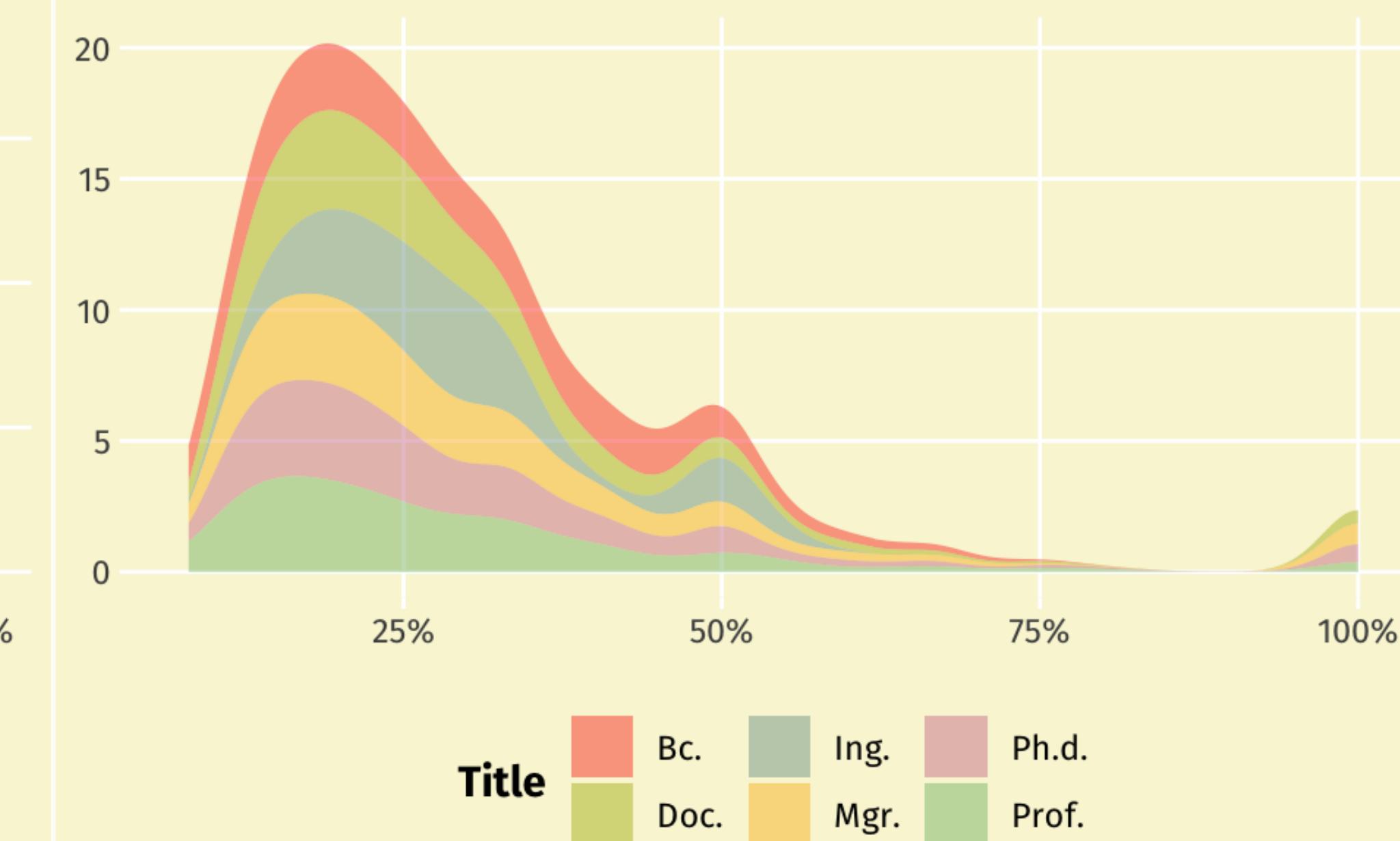
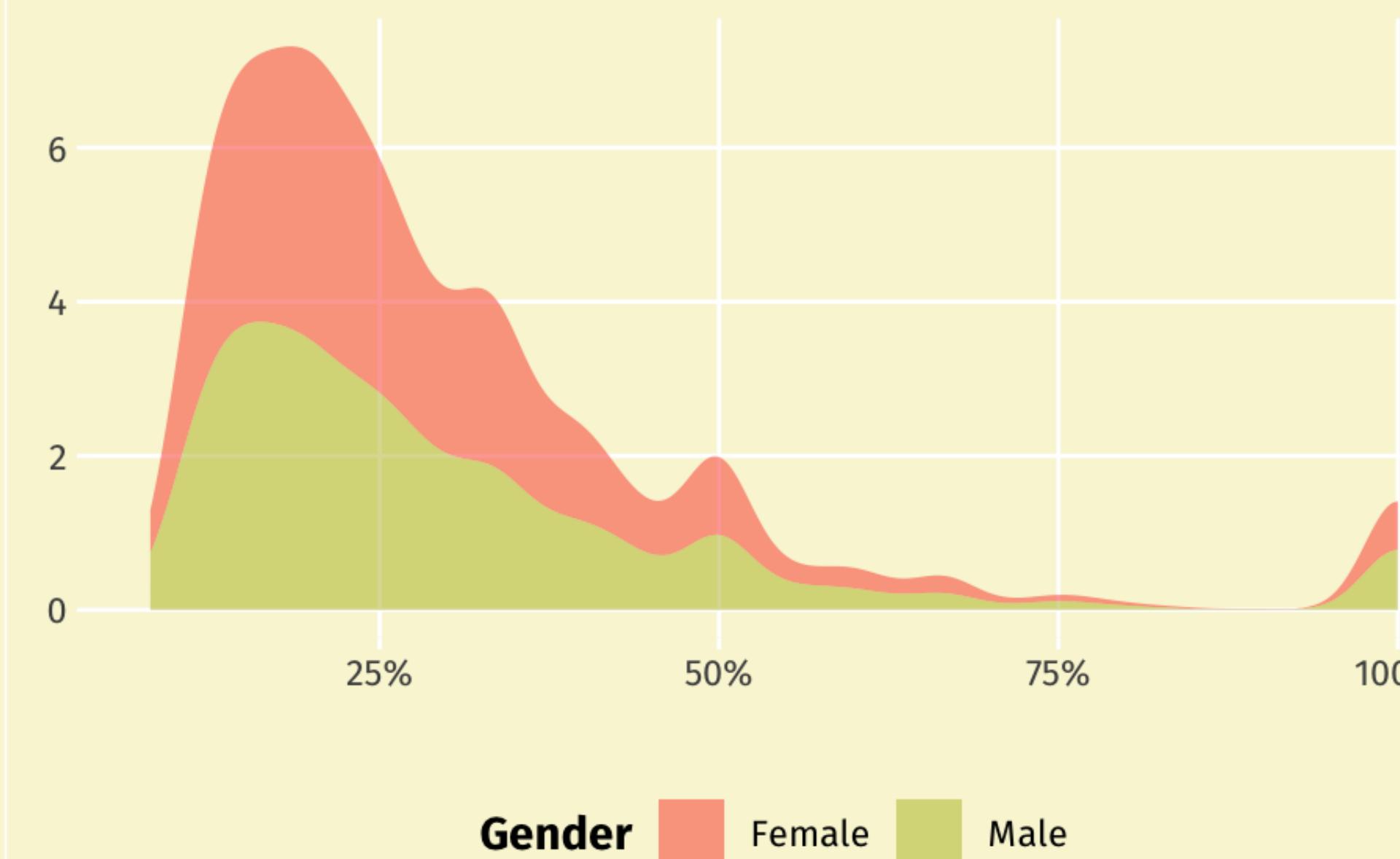
Případová studie: Studentská výuky hodnocení na FF UK

Jazykové centrum - francouzština	9	30 / 122	24.59%
Jazykové centrum - italština	1	0 / 17	0%
Jazykové centrum - latina	12	45 / 158	28.48%
Jazykové centrum - němčina	16	52 / 267	19.48%
Jazykové centrum - ruština	7	14 / 63	22.22%
Jazykové centrum - španělština	7	21 / 90	23.33%
Katedra Blízkého východu	93	188 / 904	20.8%
Katedra PVH a archivního studia	82	96 / 738	13.01%
Katedra andragogiky a personálního řízení	54	196 / 965	20.31%
Katedra divadelní vědy	32	52 / 307	16.94%
Katedra estetiky	21	31 / 283	10.95%
Katedra filmových studií	47	57 / 609	9.36%
Katedra jihoslovanských a balkanistických studií	98	43 / 369	11.65%
Katedra logiky	19	14 / 145	9.66%
Katedra pedagogiky	114	120 / 2170	5.53%
Katedra psychologie	106	535 / 2493	21.46%
Katedra sinologie	42	100 / 421	23.75%
Katedra sociologie	49	257 / 1125	22.84%
Katedra sociální práce	41	128 / 796	16.08%

Teacher Rating (Higher is Better)

Response Rate

Bibliometrie je zajímavá, ale sociologie je o zkoumání sociálních skupin.

Třeba těch genderových.

Ale jak zjistíme gender/pohlaví autorstva?

Kapitola 2.

API

Testing the Psychometric Properties and Equivalence of the Czech Version of the Satisfaction with Life Scale (SWLS) using Confirmatory Factor Analysis, Item Response Theory, and Bayesian Modelling

Radka Hanzlová , Petra Raudenská

Máme jména, ale ne pohlaví...

Sociologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha

The Satisfaction with Life Scale (SWLS) is one of the most commonly used instruments for measuring life satisfaction. The aim of this study is to test the psychometric properties of the Czech version of the SWLS using Confirmatory Factor Analysis (CFA) and Item Response Theory (IRT) and to test its invariance between social groups in terms of gender, age, and education using Bayesian modelling on a representative sample of the Czech online population, as the scale has not yet been tested on representative data in the Czech Republic. The research sample consists of 960 respondents aged 18 to 69 years. The results confirmed that the psychometric properties of the Czech version of the SWLS are very good, but, at the same time, it is evident that the fifth item shows worse results than the other four items. In terms of dimensionality, CFA and IRT confirmed its modified single-factor structure with correlated residuals between the fourth and fifth items as the most appropriate. Testing for approximate measurement invariance using Bayesian modelling showed that the SWLS measures comparably between groups based on gender, age, and education. In conclusion, the Czech version of the SWLS is a suitable, verified, and reliable instrument for measuring the life satisfaction of Czech citizens.

Keywords: SWLS, Confirmatory Factor Analysis (CFA), Item Response Theory (IRT), Bayesian modelling BSEM, psychometrics, measurement invariance

I tento problém jde řešit MPS metodou.

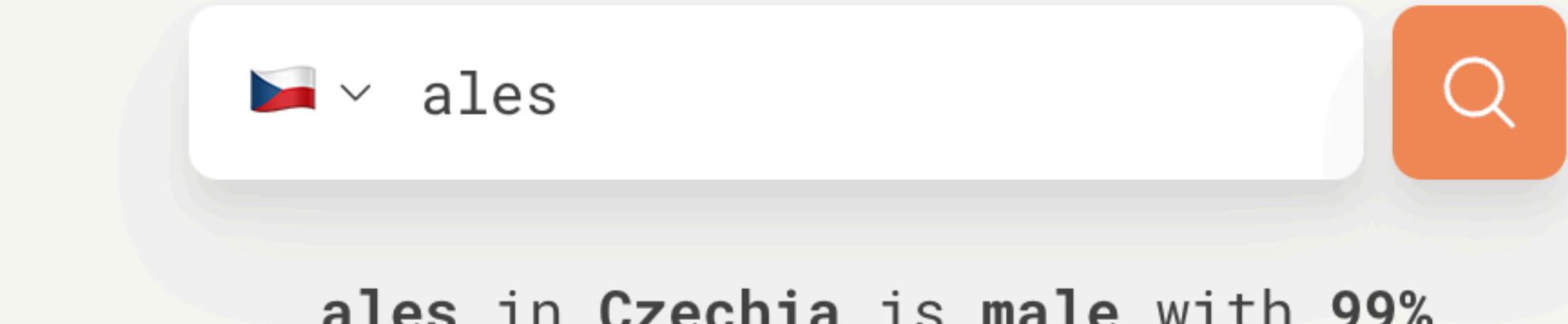
I tady ale existují efektivnější řešení.

Application **P**rogramming **I**nterface

Standardizovaný způsob, jak komunikovat s online službami.

Službami pro získávání dat z sociálních sítí, klasifikaci obrázku a mnoho dalšího

Check the Gender of a Name

ales in **Czechia** is **male** with **99%**
certainty

Query

https://api.genderize.io?name=ales&country_id=CS

Response

```
{  
  "name": "ales",  
  "gender": "male",  
  "country_id": "CS",  
  "probability": 0.99  
}
```

U 54% článků byl prvním autorem muž

Články, jejichž prvním autorem muž, mají v průměru 1.8 autorů/autorek (median = 2)

Články, jejichž prvním autorem žena, mají v průměru 1.7 autorů/autorek (median = 1)

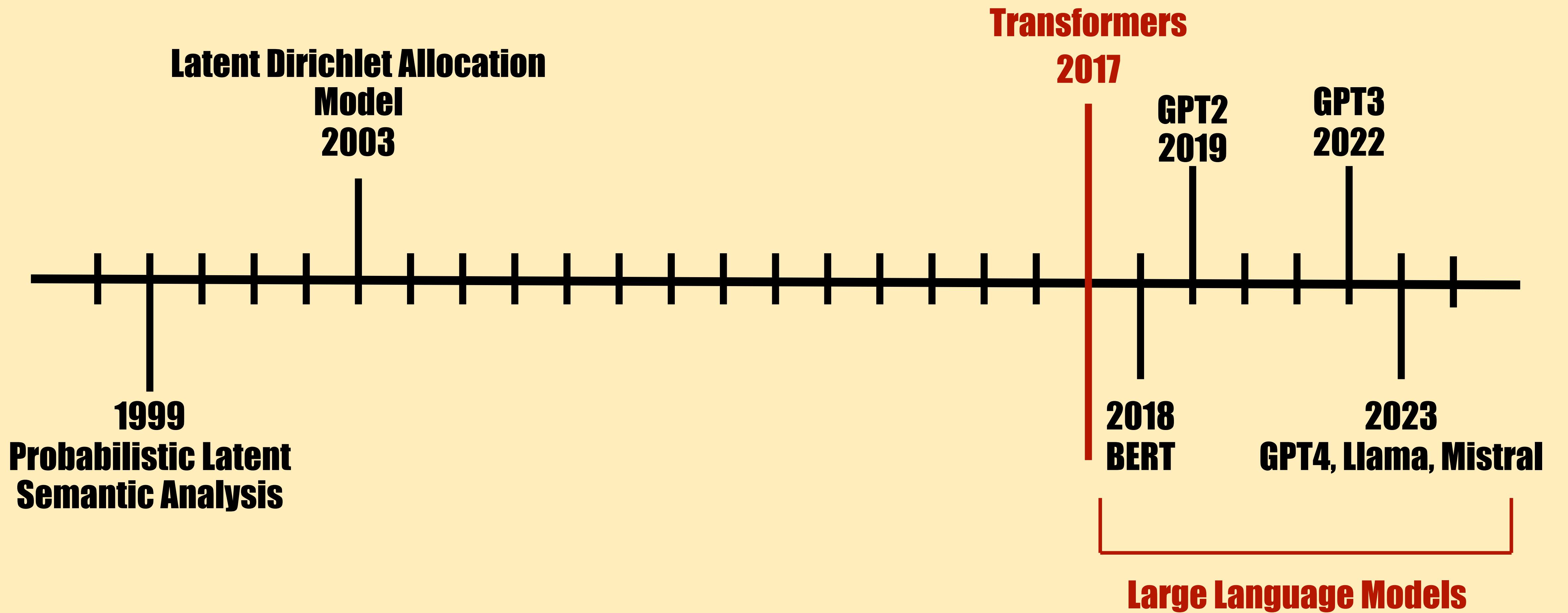
Webové služby cool!

Víme, kolik mužů a ženy publikují, jak často a s kým.

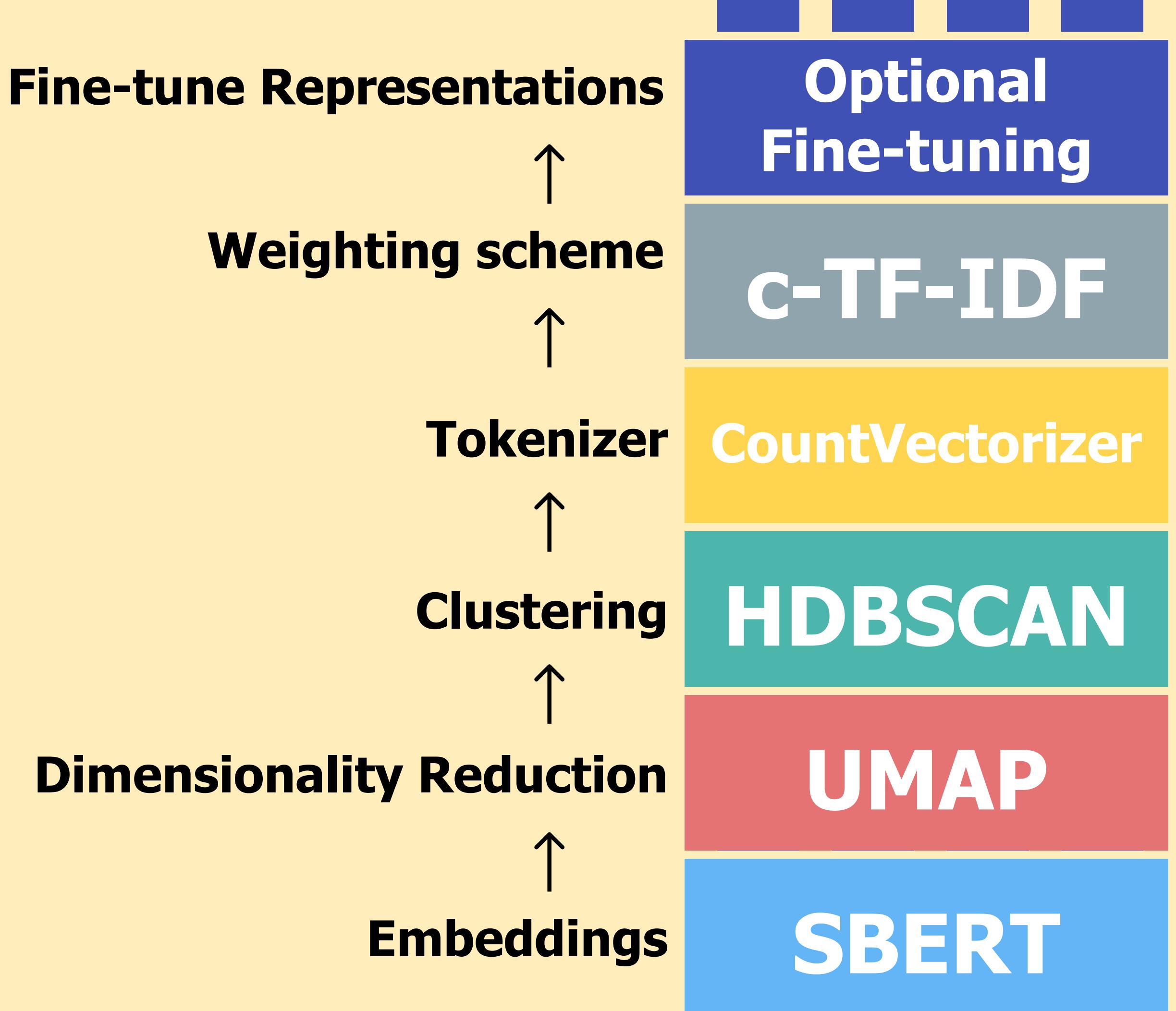
Ale liší se sociologové a socioložky v tom, o čem píší?

Kapitola 3.

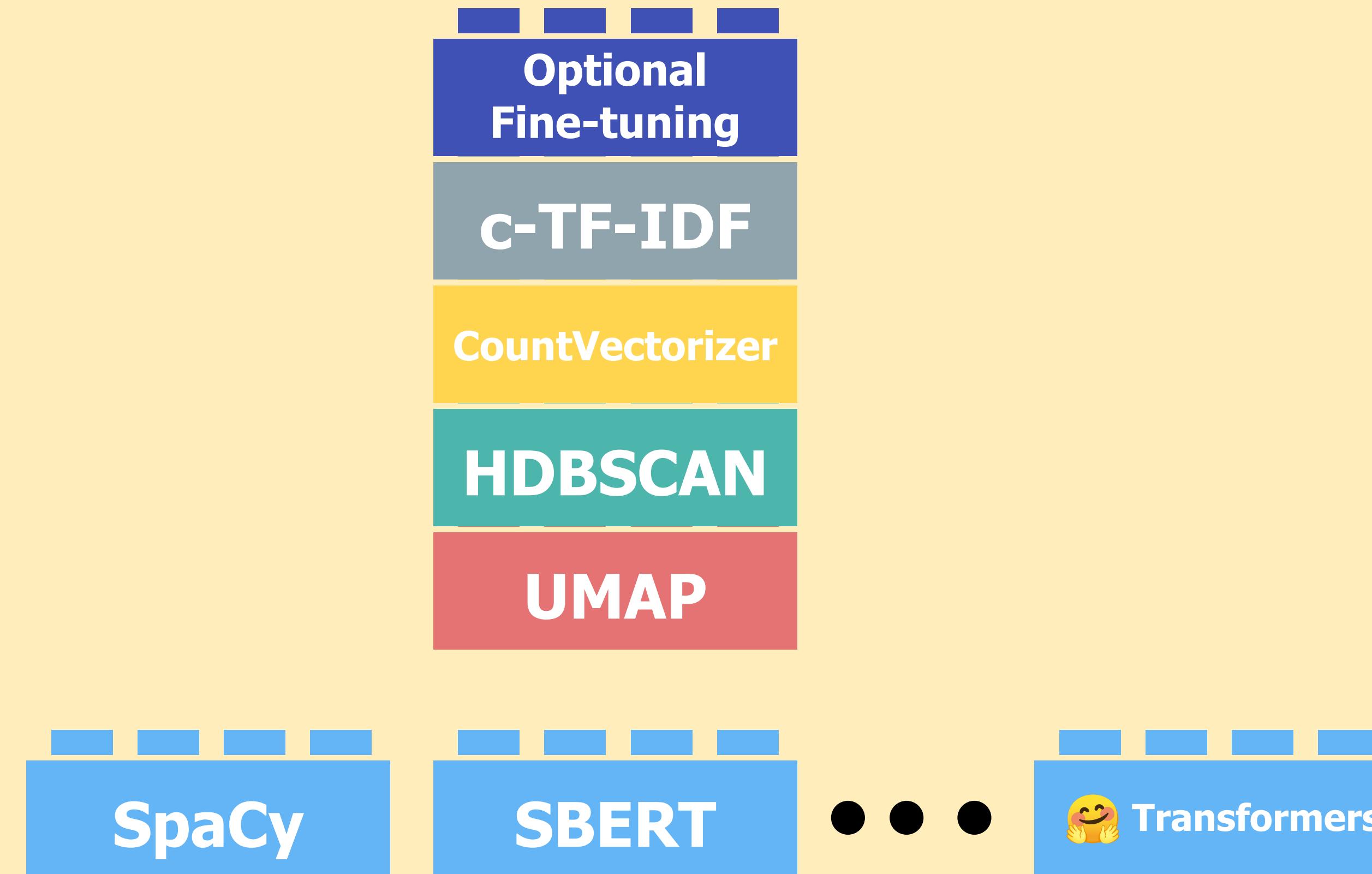
Topic Modeling

Topic modeling using BERTopic

Embeddings

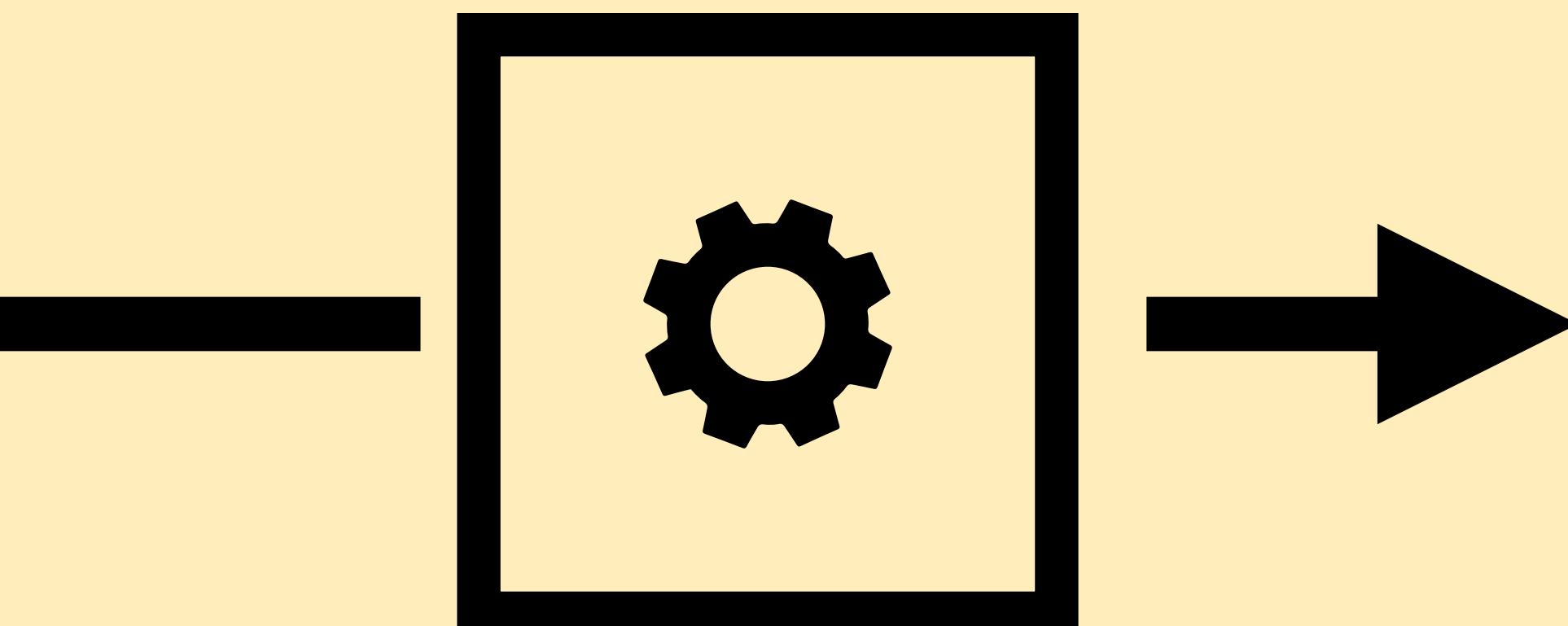

Text

**Lorem ipsum dolor sit amet,
consectetur adipiscing elit.
Suspendisse facilisis aliquam
lorem, vel mattis ligula
ullamcorper ac. Vivamus leo
lorem, pulvinar ac euismod ut,
feugiat iaculis sapien.**

**Aliquam mauris lacus, sodales
quis scelerisque quis, rutrum sed
mi. Sed accumsan varius tortor,
sit amet volutpat mauris
pellentesque id.**

Transformer

Embeddings

0	1	0
1	0	1
0	1	0

Embeddings kódují významovou blízkost slov

King - **Man** + **Woman** = **Queen**

$$\begin{bmatrix} 2 & 4 & 6 & 8 \\ \hline 5 & 2 & 9 & 6 \\ \hline 1 & 7 & 5 & 8 \\ \hline 8 & 4 & 0 & 3 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 6 & 5 & 4 & 0 \\ \hline 6 & 4 & 6 & 1 \\ \hline 2 & 3 & 5 & 8 \\ \hline 1 & 3 & 9 & 2 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 0 & 2 & 4 & 1 \\ \hline 2 & 2 & 6 & 2 \\ \hline 3 & 8 & 5 & 3 \\ \hline 1 & 0 & 7 & 6 \end{bmatrix}$$

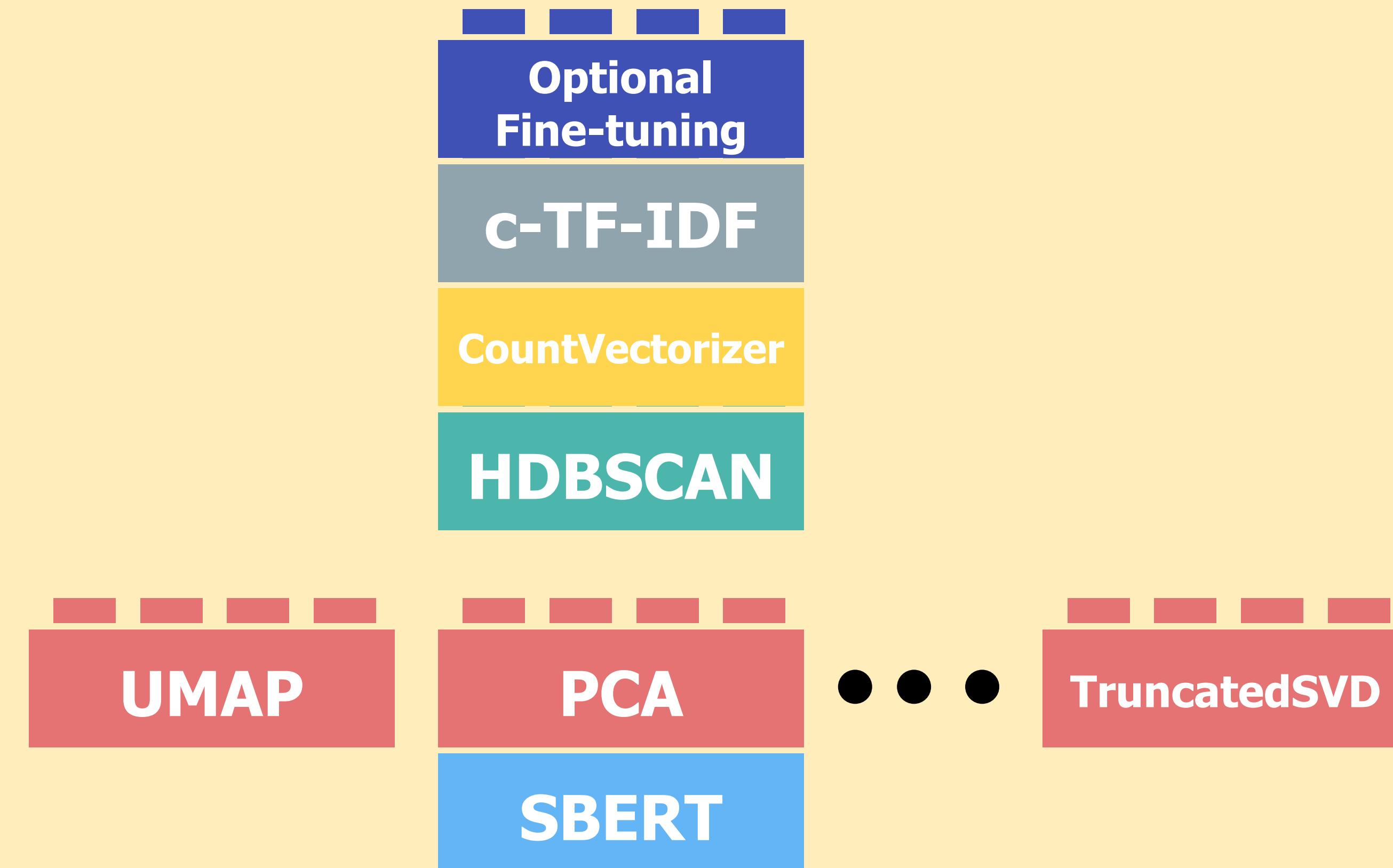
$$\begin{bmatrix} -4 & 1 & 6 & 9 \\ \hline 1 & 0 & 9 & 7 \\ \hline 2 & 12 & 5 & 3 \\ \hline 8 & 1 & -2 & 7 \end{bmatrix}$$

Výběr modelu na základě dvou hlavních paramaterů

Kvality embeddings a počtu tokenů, které model dokáže zpracovat

1 token ~ 0.6 slova

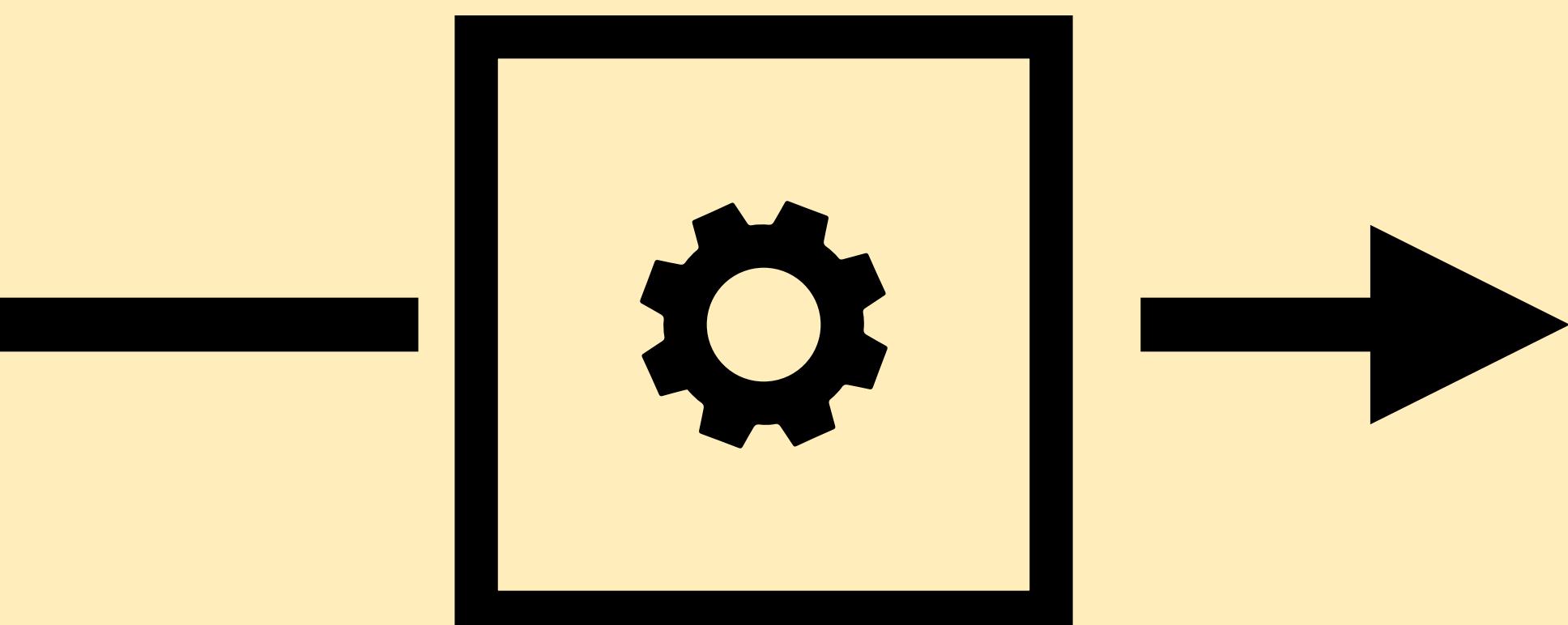
Dimensionality Reduction

Embeddings

0	1	0
1	0	1
0	1	0

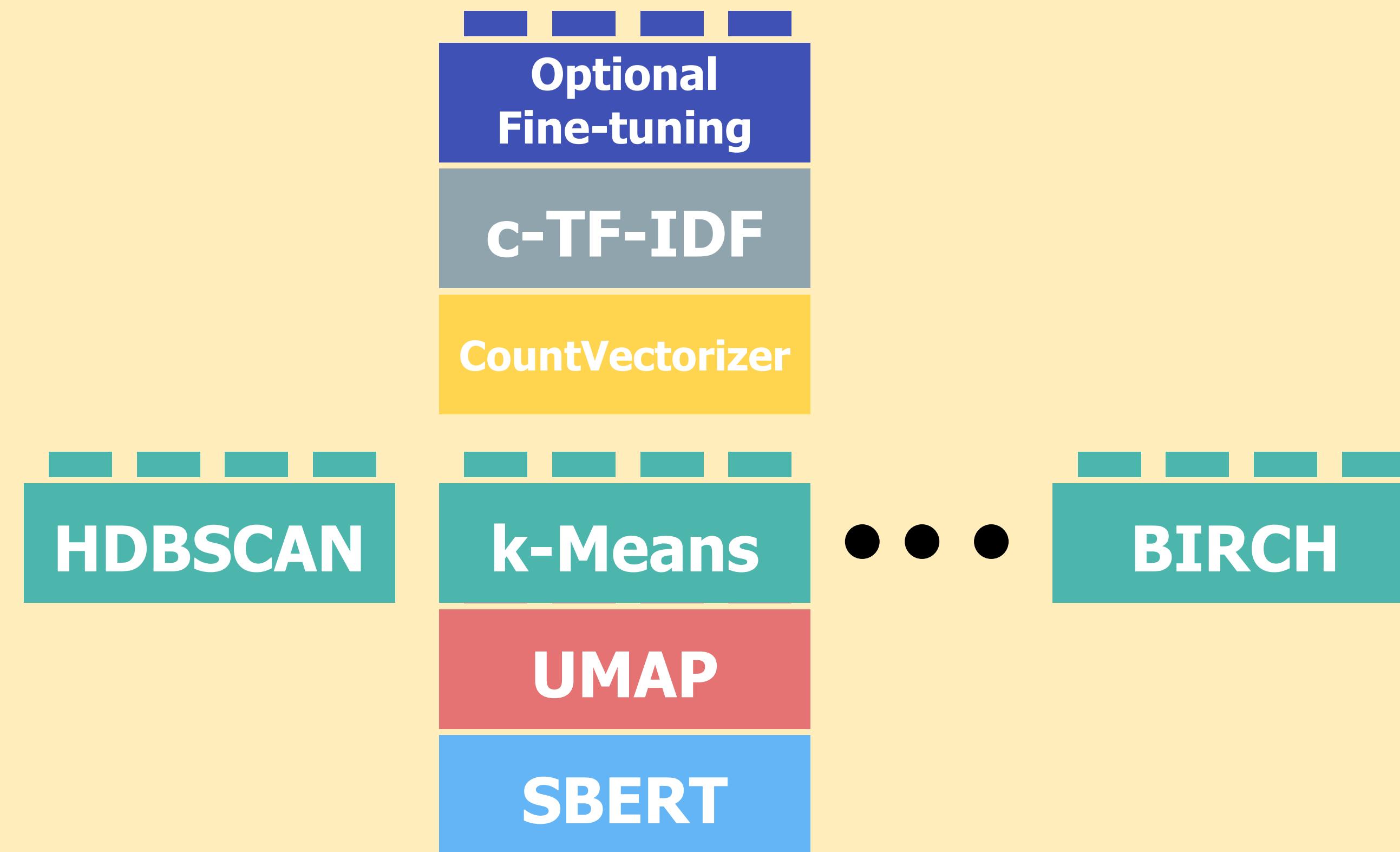
PCA/UMAP

Embeddings s
menším
počtem dimenzí

0	1	0
1	0	1
0	1	0

Clustering

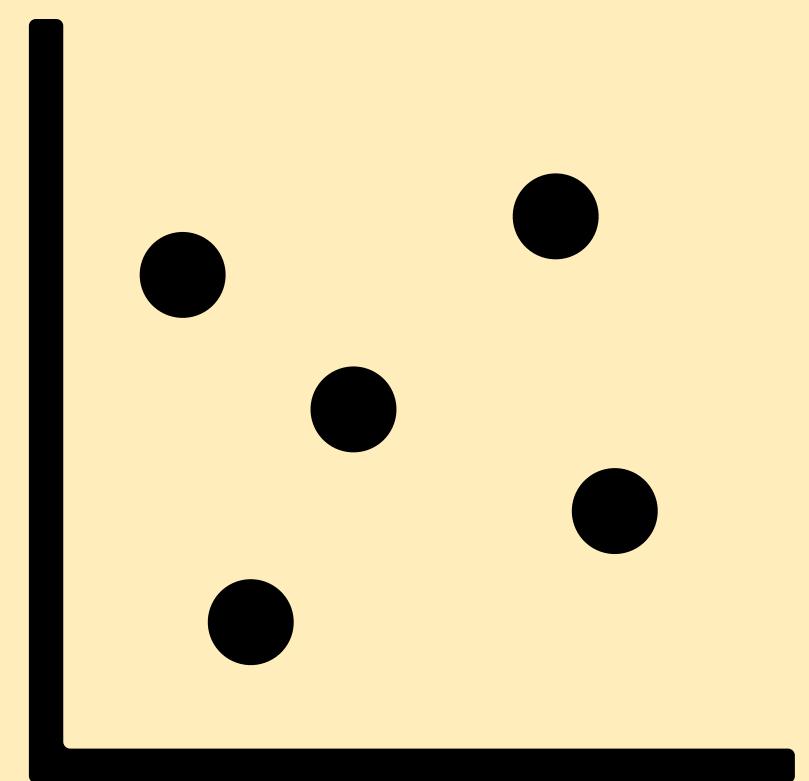
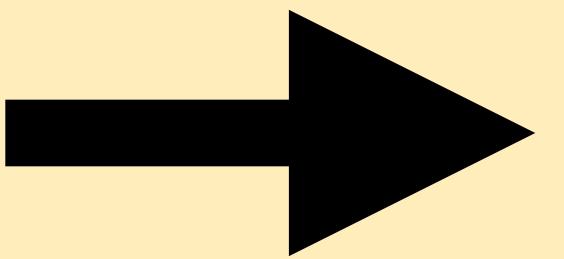
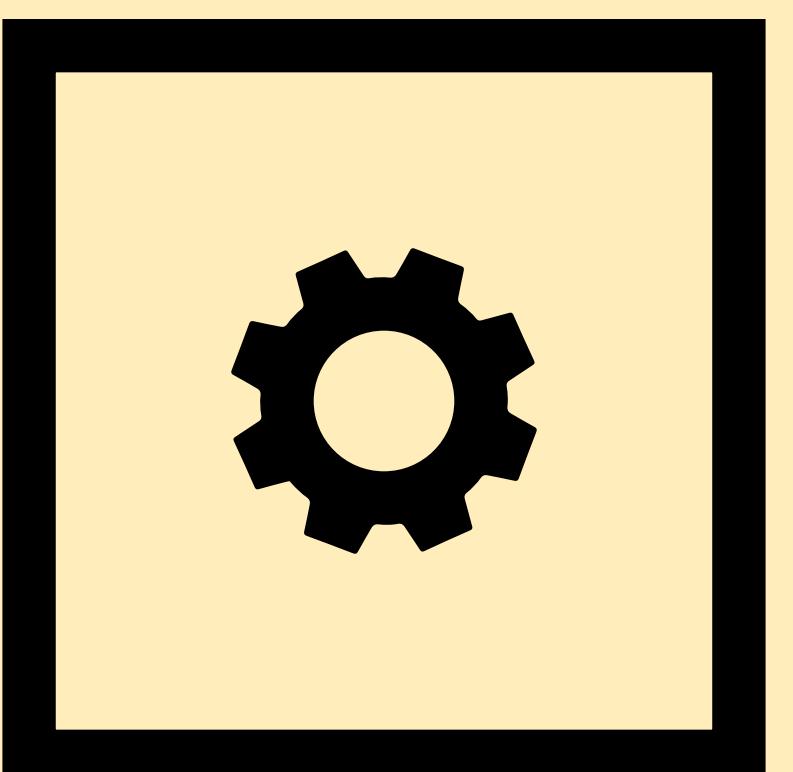

Původní Embeddings

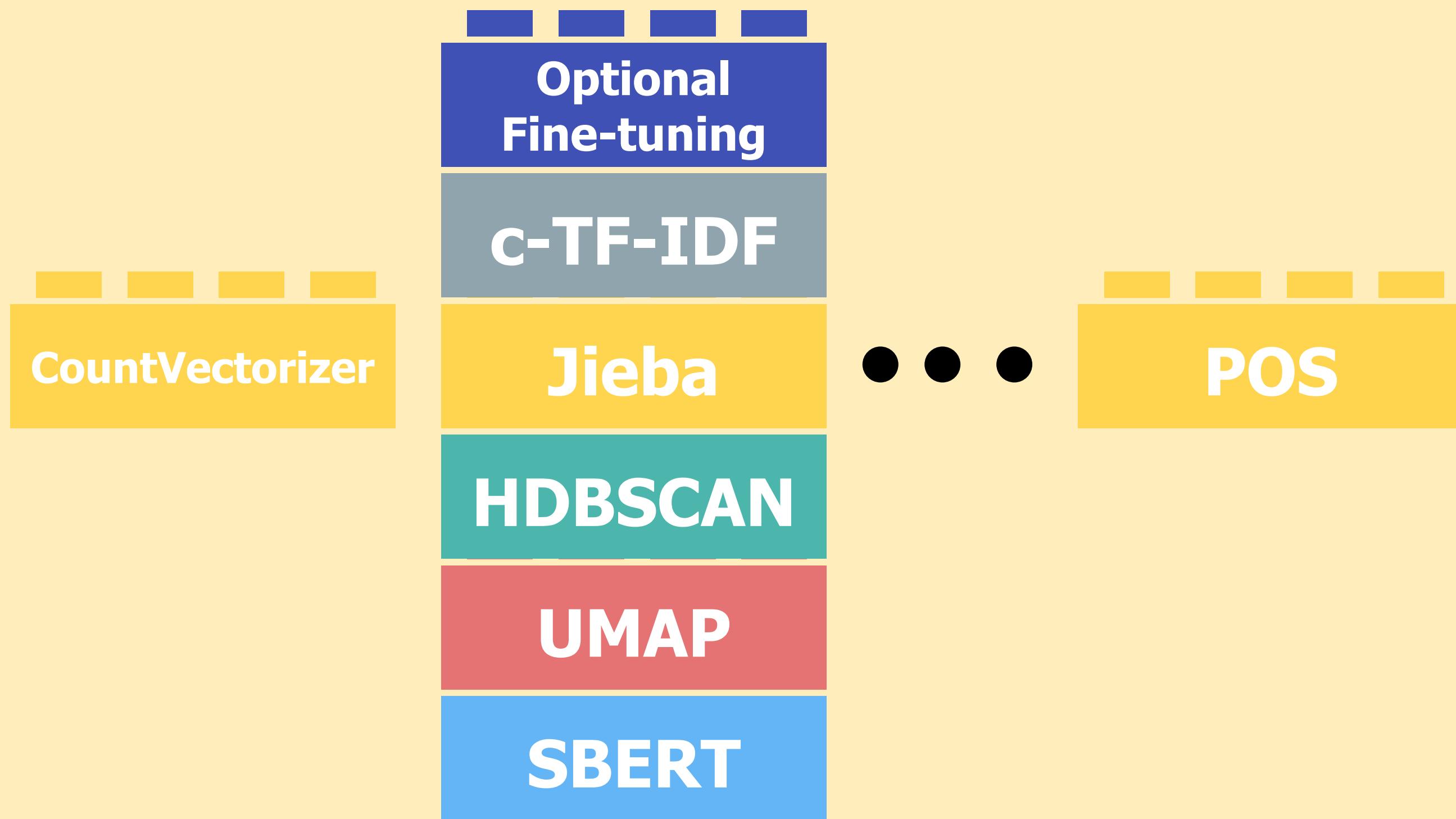
0	1	0
1	0	1
0	1	0

KMEANS/ HDBSCAN

Dokumenty
rozřazené do
klastrů

Vectorizers

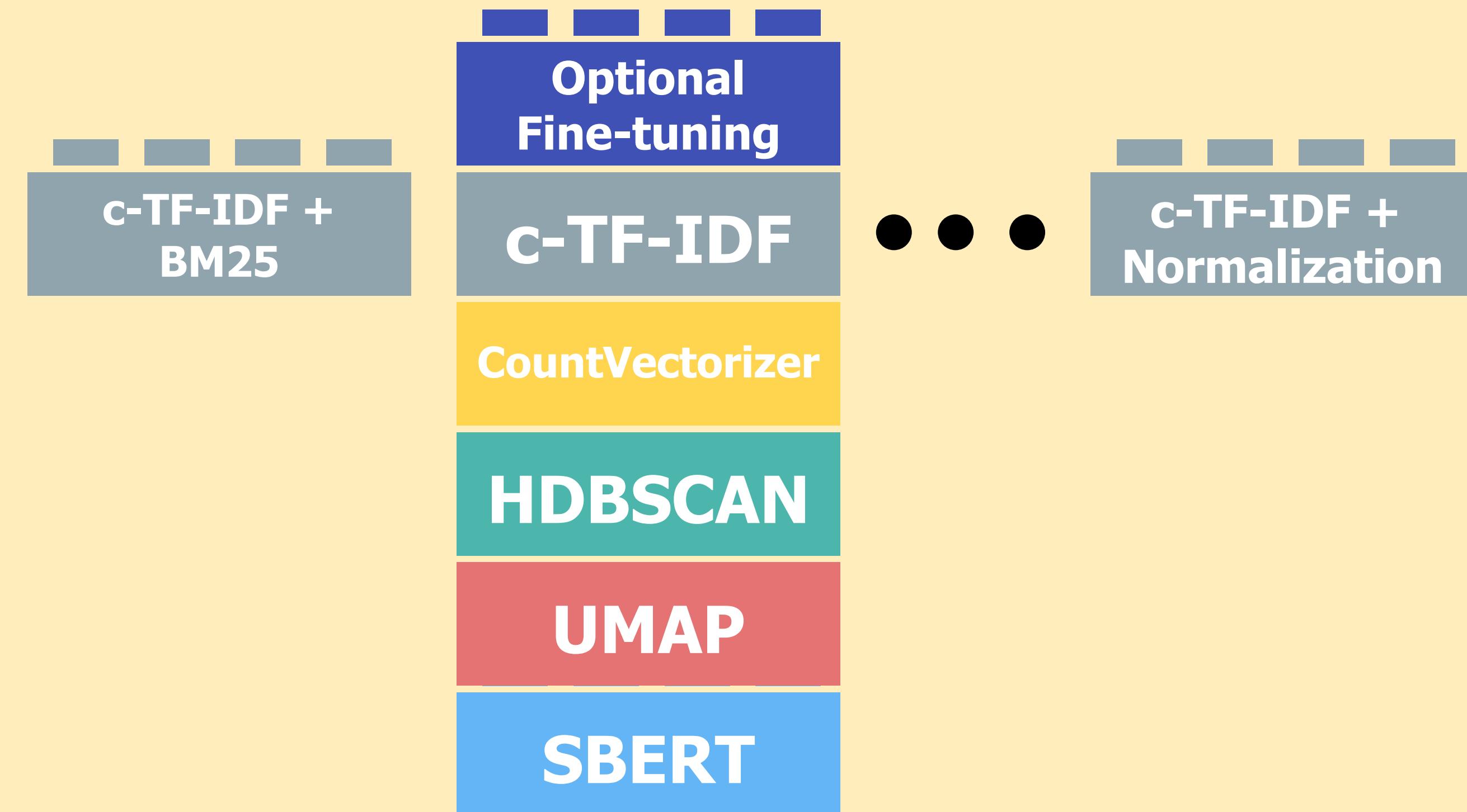
Jaká slova vybrat jako reprezentativní pro každé téma?

Stopwords (“článek”, “studie”, sociologický”)

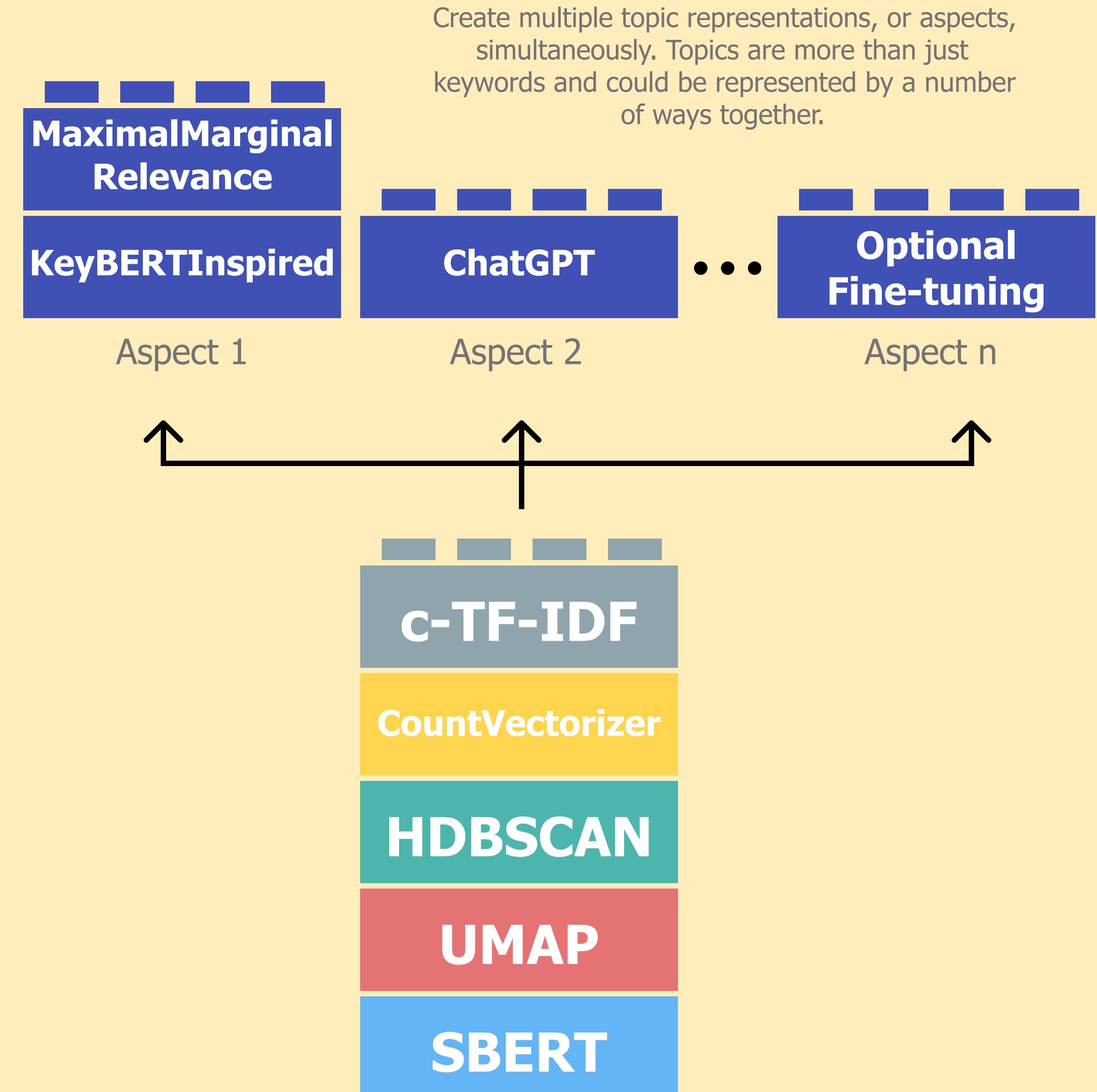
Ngramy (“social” a “capital” vs “social capital”)

Minimální výskyt slov

Identifying key words

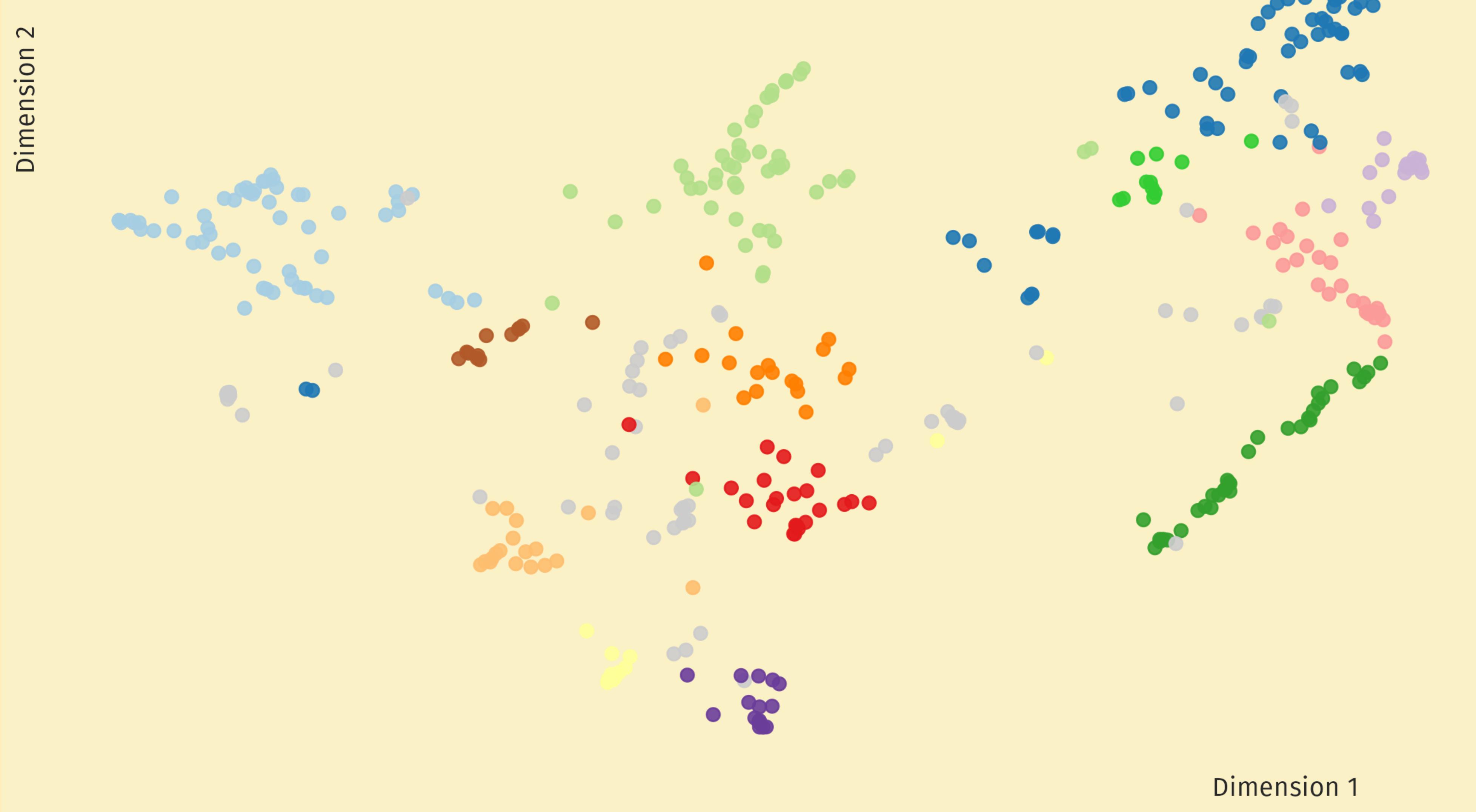

Fine-tuning [optional]

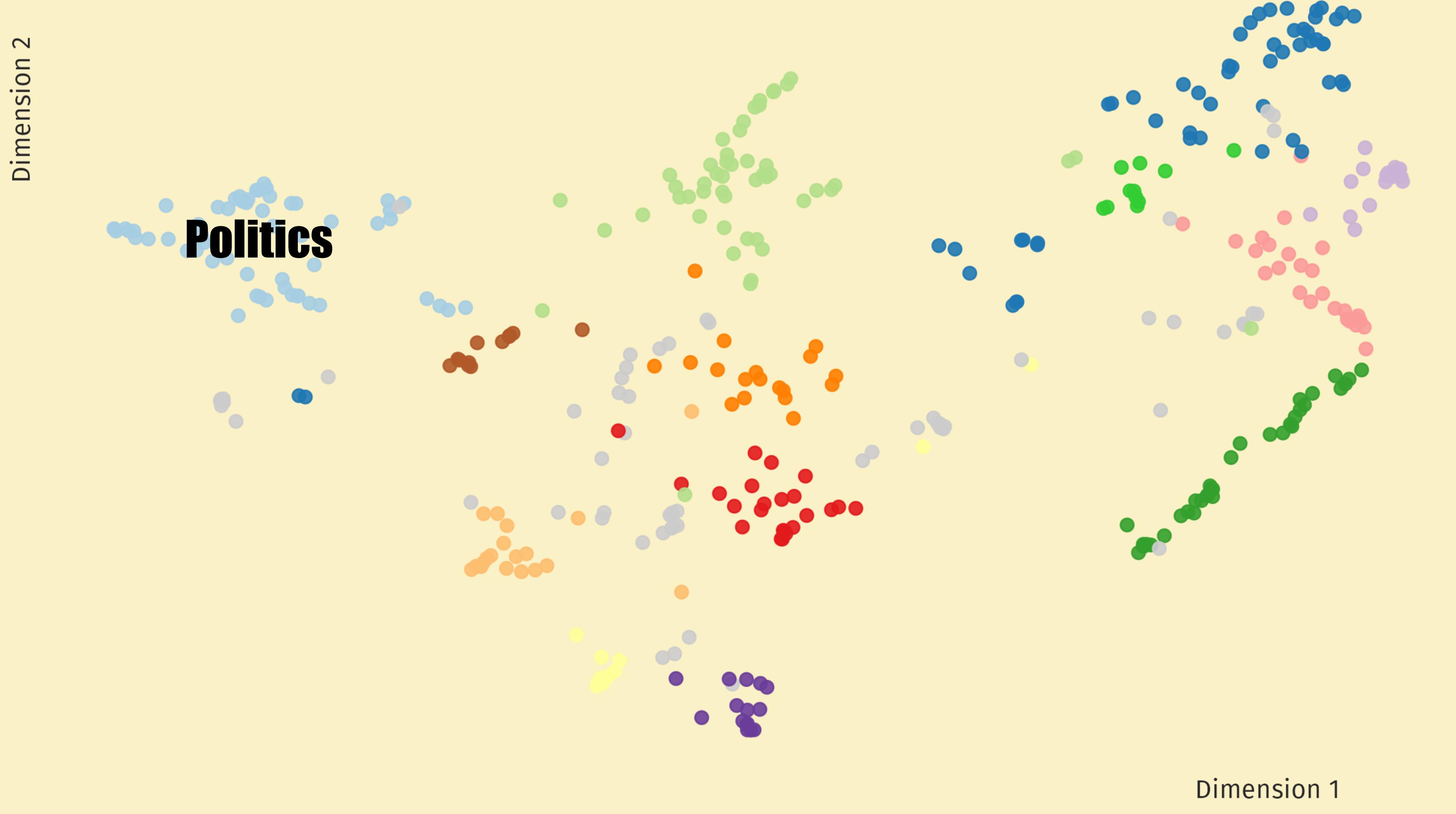

A co jsme zjistili?

Map of the Czech Sociological Review 2009-2024

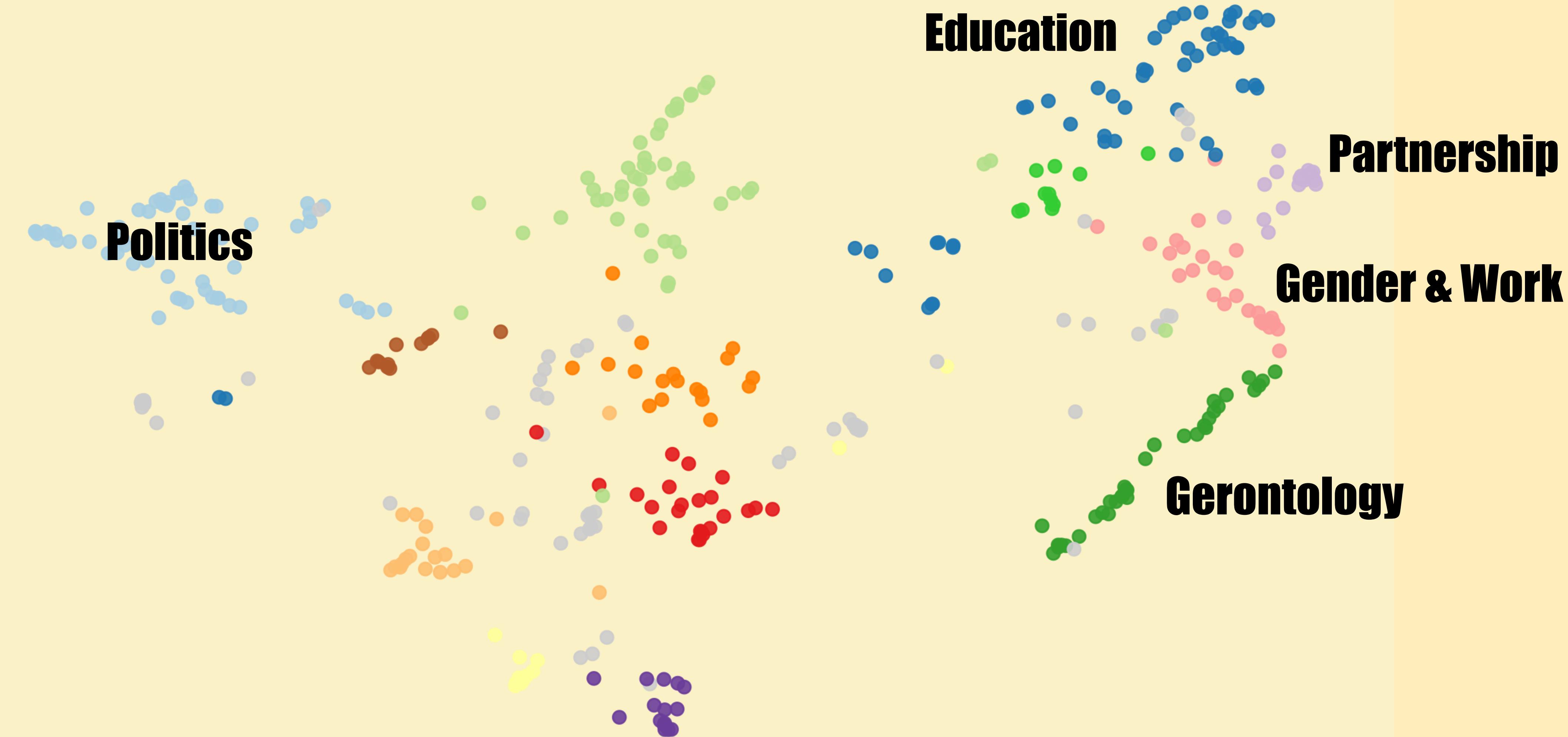

Map of the Czech Sociological Review 2009-2024

Strany na ústupu, lídři na vzestupu? Personalizace volebního chování v České republice

Dimension 2

Neplodnost jeho a neplodnost její: Genderové aspekty asistované reprodukce

Sourozenectví v pozdním věku: Příspěvek k teoretické diskusi

Vliv postojů učitelů na výsledky žáků

Dimension 2

Education

Partnership

Gender & Work

Gerontology

Rural

Housing

Migration

Politics

Dimension 1

Private Rental Housing in the Czech Republic: Growth and...?

Endogenní rozvojové potenciály malých venkovských obcí

Transnationalismus a stálost návratu v arménské návratové migraci

Dimension 2

Education

Partnership

Gender & Work

Gerontology

Culture/Media

Space/Time

Migration

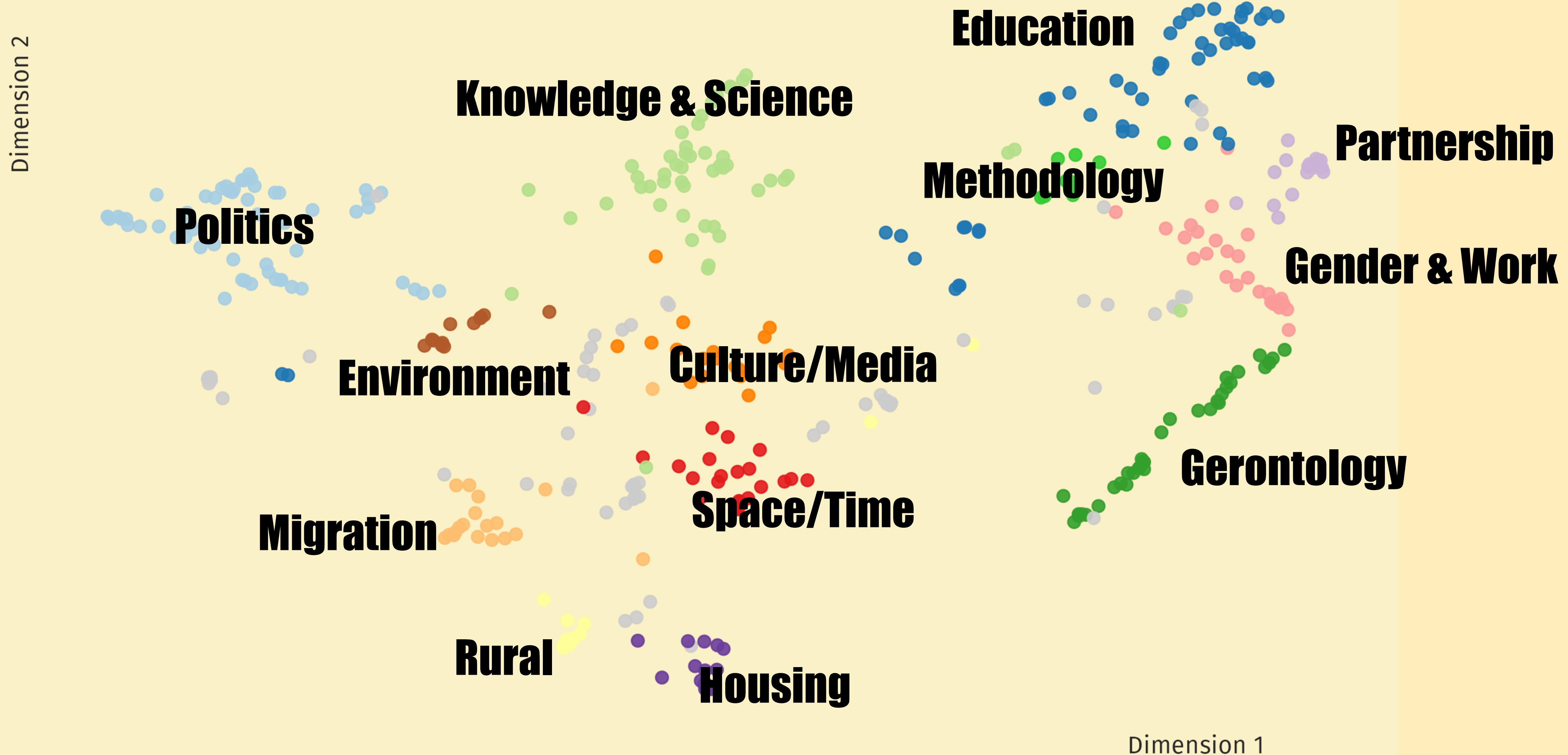
Rural

Housing

Politics

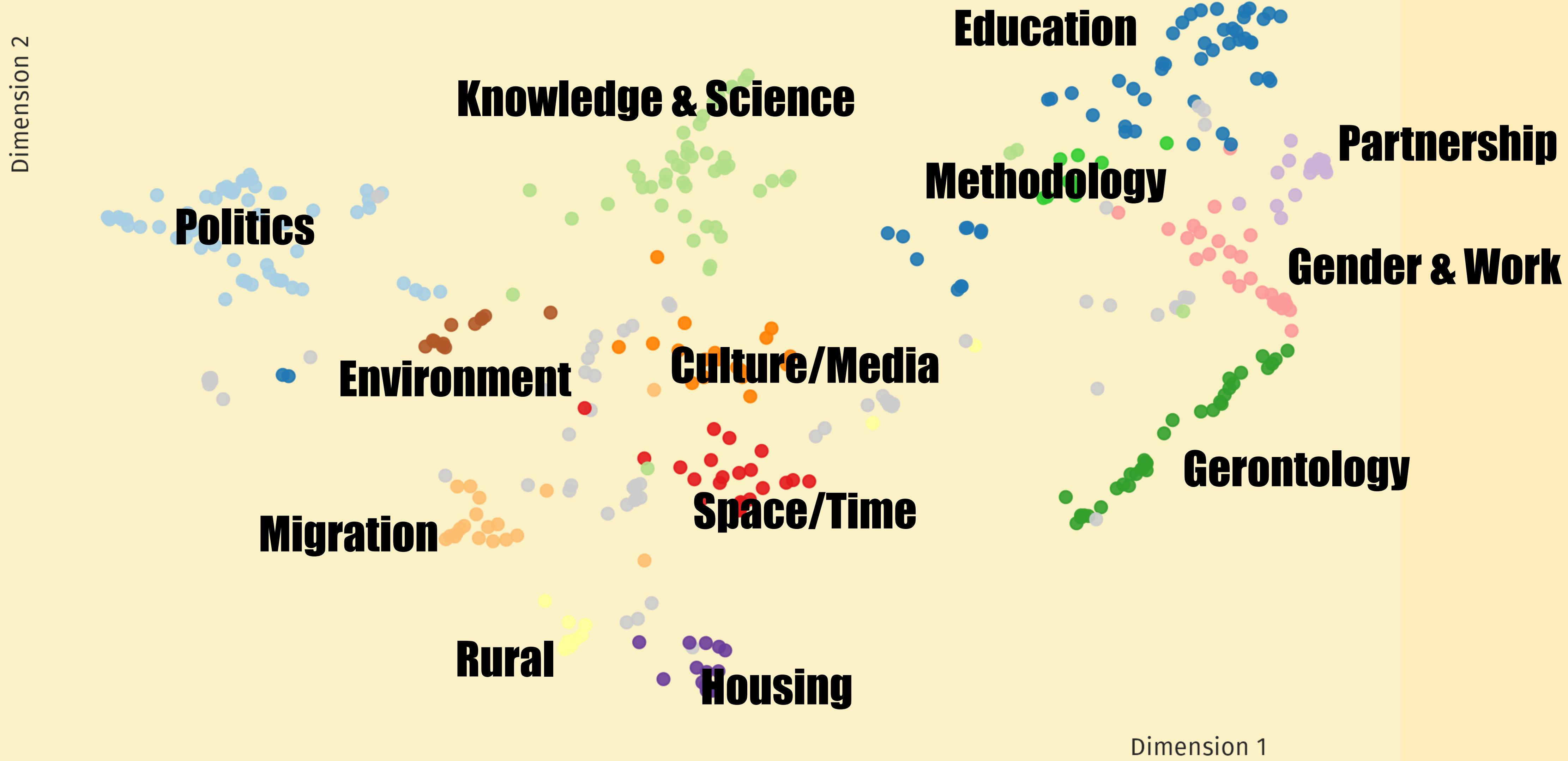
Dimension 1

Discourses of Thrift and Consumer Reasonability in Czech State-Socialist Society
"Předevčírem, nebo kdy to bylo?": Temporalita třídy nejchudších

K rekonstrukci "kapitalismu" u autorů otevřeného marxismu
Measurement Invariance of the SQWLi Instrument Over Time
Environmentálně orientované motivace a potenciál zklamání

Map of the Czech Sociological Review 2009-2024

Nic není dokonalé

Trends in Divorce Acceptance and Its Correlates across European Countries

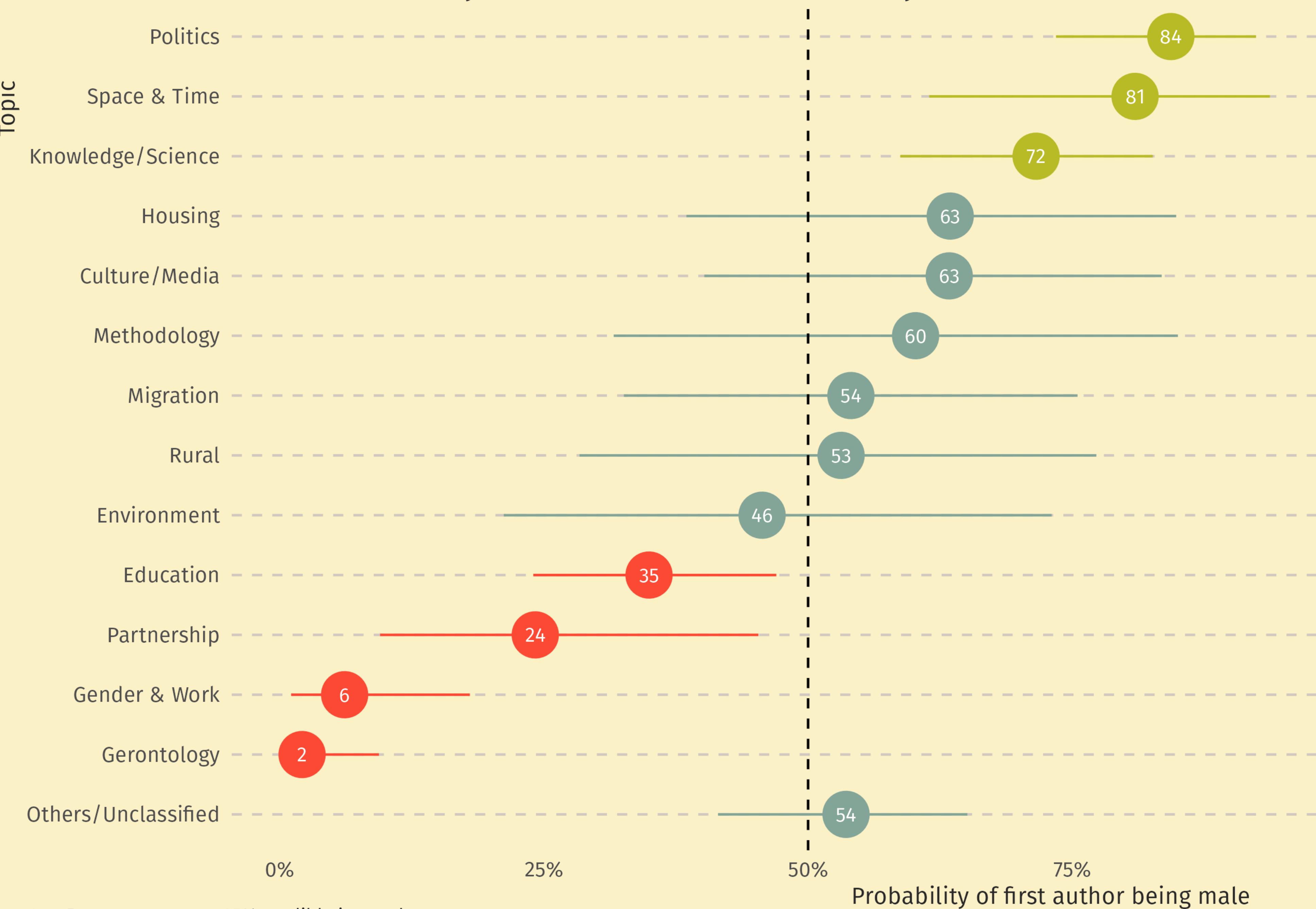
Education?

Exponenciální modely náhodných grafů: modelování relačních mechanismů na případu sítě organizací zapojených v českém uhelném sektoru

Outlier/Unclassified?

Téma a Gender

Politics and Science dominated by men, Gender and Education by women

n = 412. Ranges represent 95% credible intervals

Popularita témat v čase

Tématická heterogenita autorů autorů

Sítová analýza autorů

A další...

“Konfirmativní” analýza

“Polokonfirmativní” analýza

Multimodální analýza

Online analýza

Analýza sentimentu

Analýza sentimentu Zaklínače (old school způsobem)

Topic modely jsou cool!

A to je vše, díky za pozornost!

<https://github.com/alesvomacka/csr-scraping>

ales@vomacka.io